

University of Mumbai

No. UG/28 of 2019-20

CIRCULAR:-

Attention of the Principals of the Affiliated Colleges and Directors of the recognized Institutions in Humanities Faculty is invited to this office Circular No. UG/91 of 2016-17, dated 25th October, 2016 and office circular No. UG/92 of 2016-17, dated 25th October, 2016 relating to the revised syllabus as per (CBCS) for the F.Y.B.A. (Marathi) (Compulsory & Ancillary) (Sem. I & II).

They are hereby informed that the recommendations made by the Board of Studies in Marathi at its meeting held on 18th March, 2019 have been accepted by the Academic Council at its meeting held on 15th April, 2019 vide item No. 4.17 & 4.18 and that in accordance therewith, the revised syllabus as per the (CBCS) for the F.Y.B.A. (Sem. I & II) in Marathi (Ancillary & Compulsory) has been brought into force with effect from the academic year 2019-20, accordingly. (The same is available on the University's website www.mu.ac.in).

MUMBAI - 400 032

3rd June, 2019

To

(Dr. Ajay Deshmukh)
REGISTRAR

The Principals of the affiliated Colleges and Directors of the recognized Institutions in Humanities Faculty. (Circular No. UG/334 of 2017-18 dated 9th January, 2018.)

A.C./4.17 & 4.18/15/04/2019

No. UG/ 28 -A of 2019

MUMBAI-400 032

3rd June, 2019

Copy forwarded with Compliments for information to:-

- 1) The I/c Dean, Faculty of Humanities,
- 2) The Chairman, Board of Studies in Marathi,
- 3) The Director, Board of Examinations and Evaluation,
- 4) The Professor-cum-Director, Institute of Distance and Open Learning (IDOL),
- 5) The Director, Board of Students Development,
- 6) The Co-ordinator, University Computerization Centre,

(Dr. Ajay Deshmukh)
REGISTRAR

FYBA – MAR – (ANC)

(To be implemented from 2019-20)

SEM – 1 (UMAR 101)

SEM – 2 (UMAR 201)

प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी ऐच्छिक (प्रत्येक सत्रात ३ श्रेयांकने)

प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी या ऐच्छिक या विषयासाठी २०१९-२०२० या शैक्षणिक वर्षापासून नेमलेला अभ्यासक्रम प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी ऐच्छिक या अभ्यासक्रमात प्रथम सत्रात दोन नाटयकृती व दुसऱ्या सत्रात दोन प्रवासवर्णनांचा समावेश करण्यात आला आहे. या अभ्यासक्रमाची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आली आहे. वरील अभ्यासक्रम दोन सत्रांत विभागलेला असून, नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमध्ये तो शिकवला जाणे आवश्यक आहे.

सत्र - पहिले - एकूण व्याख्याने - ४५, श्रेयांकने - ०३

घटक १ नाटक या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय - (४८ मिनिटांच्या १५ तासिका)
श्रेयांकन - १

नाटक या साहित्यप्रकाराची संकल्पना, नाटक या साहित्य प्रकाराचे घटक,
नाटकाचे महत्त्वाचे दोन प्रकार (शोकात्मिका व सुखात्मिका), नाटक एक संमिश्र
कला, मराठी नाटकाच्या इतिहासातील महत्त्वाचे टप्पे.

घटक २ सत्यशोधक : गो.पु. देशपांडे, लोकवाङ्मयगृह, मुंबई (४८ मिनिटांच्या १५ तासिका)
श्रेयांकन - १

घटक ३ सिगारेट : मनस्विनी लता रविंद्र, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई. (४८ मिनिटांच्या १५
तासिका) श्रेयांकन - १

प्रथम सत्रान्त परीक्षा - गुण १००

वरील अभ्यासपत्रिकेचे प्रथम सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी (ऐच्छिक)

प्रश्न १ 'नाटक' या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय यावर पर्याय देऊन एक प्रश्न गुण २०

प्रश्न २ सत्यशोधक या नाटकावर पर्याय देऊन एक प्रश्न - गुण २०.

प्रश्न ३ सिगारेट या नाटकावर पर्याय देऊन एक प्रश्न - गुण २०.

प्रश्न ४ प्रत्येक गटातील एकेक टीप लिहा (अंतर्गत पर्यायांसह) - गुण ३०.

१) नाटकाचा सैद्धान्तिक परिचय

२) सत्यशोधक

३) सिगारेट

प्रश्न ५ अभ्यासपत्रिकेतील घटक २ व ३ वर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न, प्रत्येक घटकावर ४ असे एकूण ८ वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे प्रश्न विचारले जातील परीक्षार्थींनी त्यापैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडवायचे आहेत. प्रत्येक योग्य उत्तरास २ गुण असे एकूण गुण १०

सत्र दुसरे - एकूण व्याख्याने ४५, श्रेयांकने - ०३

घटक १ प्रवासवर्णन या साहित्यप्रकाराचा सैद्धांतिक परिचय (१५ तासिका) श्रेयांकन - १
प्रवासवर्णन या साहित्यप्रकाराची संकल्पना, प्रवासवर्णन या साहित्य प्रकाराचे घटक मराठी प्रवासवर्णनाचे प्रकार व संक्षिप्त इतिहास

घटक २ कुंपणापलिकडचा देश : मनिषा टिकेकर, श्रीविद्या प्रकाशन पुणे या प्रवासवर्णनाचा अभ्यास

घटक ३ नाद अंतराचा : श्रीलंका : महावीर जोंधळे, स्पर्श प्रकाशन, पुणे या प्रवासवर्णनाचा अभ्यास

दुसरी सत्रान्त परीक्षा - गुण १००

वरील अभ्यासपत्रिकेचे सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी (ऐच्छिक)

प्रश्न १ प्रवासवर्णन या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय (पर्यायसह) एक प्रश्न - गुण २०.

प्रश्न २ घटक २ मधील प्रवासवर्णनावर आधारित पर्याय देऊन एक प्रश्न - गुण २०

प्रश्न ३ घटक ३ मधील प्रवासवर्णनावर आधारित पर्याय देऊन एक प्रश्न - गुण २०

प्रश्न ४ प्रत्येक गटातील एकेक टीप लिहा - (अंतर्गत पर्यायांसह) गुण ३०

१) प्रवासवर्णनाचा सैद्धान्तिक परिचय

२) घटक २ मधील प्रवासवर्णन

३) घटक ३ मधील प्रवासवर्णन

प्रश्न ५ अभ्यासपत्रिकेतील घटक २ व ३ वर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न प्रत्येक घटकावर ४ असे एकूण ८ वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे प्रश्न विचारले जातील परीक्षार्थींनी त्यापैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडवायचे आहेत प्रत्येक योग्य उत्तरास २ गुण असे एकूण गुण १०

संदर्भ ग्रंथ

- १) मराठी रंगभूमी मराठी नाटक - घटना आणि परंपरा (डॉ. अ.ना. भालेराव स्मृतिग्रंथ) - संपादक - के. नारायण काळे, वा.ल. कुळकर्णी, वा.रा. ढबळे, मुंबई मराठी साहित्य संघ, मुंबई १९७१.
- २) साहित्य अध्यापन आणि प्रकार - (वा.ल. कुळकर्णी गौरव ग्रंथ) - संपादक - श्री. पु. भागवत, सुधीर रसाळ, मंगेश पाडगावकर, शिल्पा तेंडुलकर, अंजली किर्तने, - पॉप्युलर प्रकाशन आणि मौजे प्रकाशन, मुंबई, १९८७
- ३) भारतीय प्रयोगकलांचा परिचय व इतिहास-नाट्य, राजीव नाईक, प्रवीण भोळे, लोकवाङ्मय गृह मुंबई २०१०
- ४) स्वातंत्र्योत्तर सामाजिक नाट्यसृष्टी डॉ. श्रीकांत श्री. पाटील, हृदय प्रकाशन, कोल्हापूर.
- ५) कुलकर्णी वा.ल. मराठी नाटक आणि मराठी रंगभूमी पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
- ६) मेदककर प्रकाश - सामाजिक नाटक स्वरूप विचार, साहित्य सेवा प्रकाशन, औरंगाबाद.
- ७) सावंत वसंत, प्रवासवर्णन : एक वाङ्मयप्रकार, महाराष्ट्र साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई.
- ८) भाषण व नाट्यविषयक विचार : अशोक द. रानडे
- ९) खेळ नाटकाचा : राजीव नाईक, मौजे प्रकाशन, मुंबई.

FYBA – MAR – Comp

(To be implemented from 2019-20)

SEM – 1 (UAMAR 1 C 1)

प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी अनिवार्य

प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी अनिवार्य या विषयासाठी २०१९-२० या शैक्षणिक वर्षापासून नेमलेला अभ्यासक्रम

सत्र - पहिले - एकूण व्याख्याने - ४० श्रेयांकने - ०२ गुण ५०

घटक - १ निवडक कथांचा अभ्यास

- १) भूताळया : नजुबाई गावित
- २) मी मेलोच नायी : माधव सुरकुंडे
- ३) उद्ध्वस्त : कमल गाडगीळ
- ४) पूर : विलास सारंग
- ५) अफवा खरी ठरावी म्हणून : प्रज्ञा दया पवार
- ६) भूक : बाबूराव बागूल
- ७) चौथी भिंत : उर्मिला पवार
- ८) समुद्री चहुकडे पाणी : मेघना पेठे
- ९) गावाकडल्या पाटऱ्या : शंकर पाटील
- १०) लचांड : सदानंद देशमुख
- ११) इंदूलकर : चरित्र, काळ आणि निर्मिती यांची अन्वेषणकथा : किरण गुरव
- १२) नवीन गोष्ट शिकण्यासाठीची गोष्ट : कृष्णा किंबहुने
- १३) पेशवाईतला पांढरा उंदिर : अनिल सपकाळ
- १४) सातबाऱ्याचा गर्भ : दिनकर कुटे
- १५) मोराची बायको : किरण येले

घटक - २ व्यावहारिक मराठी - (घटकविषय)-(२० तासिका)- श्रेयांकन १ गुण ५०

व्यावहारिक मराठी या विषयासाठी घटकविषय

- १) मराठी लेखनाचे नियम व विरामचिन्हे
- २) वर्तमानपत्रासाठी वृत्तलेखन
- ३) वृत्तांतलेखन
- ४) अर्जलेखन
- ५) भाषांतर (इंग्रजीतून मराठीत)

सत्रांत परीक्षा

प्रथम सत्रान्त परीक्षा - गुण १००

वरील अभ्यासपत्रिकेचे प्रथम सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी (अनिवार्य)

प्रश्न १	घटक क्र. १ वर आधारित पर्याय देऊन एक प्रश्न - गुण २०.
प्रश्न २	घटक क्र. १ वर आधारित पर्याय देऊन एक प्रश्न - गुण २०.
प्रश्न ३	घटक क्र. १ वर आधारित चार पैकी दोन टिपा - गुण १०.
प्रश्न ४	मराठी लेखनाचे नियम व विरामचिन्हे या उपघटकावर आधारित अंतर्गत पर्यायांसह प्रत्येकी ५ गुणांचे २ प्रश्न एकूण गुण १०.
प्रश्न ५	वर्तमानपत्रासाठी वृत्तलेखन या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न गुण १०
प्रश्न ६	वृत्तांतलेखन या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न गुण १०
प्रश्न ७	अर्जलेखन या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न गुण १०
प्रश्न ८	भाषांतर (इंग्रजीतून मराठीत) या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न १० गुण

SEM – 2 (UAMAR 2 C 1)

सत्र - दुसरे - एकूण व्याख्याने ४०, श्रेयांकने - ०२

सत्रांत परीक्षा :

प्रथम सत्रान्त परीक्षा - गुण १००

वरील अभ्यासपत्रिकेचे प्रथम सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

घटक - १ निवडक कवितांचा अभ्यास (२० तासिका) - श्रेयांकन - १ गुण ५०

- १) चार शब्द - नारायण सुर्वे
- २) आता - नामदेव ढसाळ
- ३) इराणी - अरूण कोलटकर
- ४) हया नभाने हया भुईला दान ध्यावे - ना.धो. महानोर
- ५) ते वर्ष होत की कोळयाचं जाळ - भालचंद्र नेमाडे
- ६) तुकारामाचा अंत - दिलीप पुरूषोत्तम चित्रे
- ७) शोकगीत - ग्रेस
- ८) स्वागत - त्र्यंबक सपकाळे
- ९) मायबोली - सुरेश भट
- १०) बळीराजासाठी गाणं - नारायण कुलकर्णी कवठेकर
- ११) वाण - अनुपमा उजगरे
- १२) चित्र - रजनी परूळेकर
- १३) घरटयासाठी झिजतो कुडतो मरतो माझा बाप - ए.के. शेख
- १४) युनोत पाणी - भुजंग मेश्राम
- १५) ताळमेळ - माया पंडित
- १६) नफिसा - लोकनाथ यशवंत

- १७) ओवी - प्रकाश घोडके
- १८) नाही फिरलो माघारी - मोहन शिरसाट
- १९) आसक्तीच्या मनाला - शशिकांत हिंगोणेकर
- २०) हिराबाई जाफरमीया - संतोष पद्माकर पवार
- २१) वासनाकांड - भगवान ठाकूर
- २२) उजळमाथ्यानं कुणीबबीपण - श्रीकांत देशमुख
- २३) सुरूवात - मौहमद शकील जाफरी
- २४) दारासमोरचे देव - अरूण काळे
- २५) आयडियल स्टेटच्या हद्दीबाहेरून - सिद्धार्थ तांबे
- २६) मातीचे पाय - रमेश इंगळे उत्रादकर
- २७) बायका खोळंबून आहेत काठावर - प्रवीण दशरथ बांदेकर
- २८) मेलं नाही अजून अभाळ... - बालाजी मदन इंगळे
- २९) आई, तू नको करू चिंता - एकनाथ पाटील
- ३०) मनाच्या कॅनव्हासवरचं बुजगावणं - मोहन कुंभार
- ३१) तुझ्या सरंजामी भुवईने - सत्यपालसिंग आधासिंग राजपूत
- ३२) मृत्यूचं प्रार्थना गीत - पी. विठ्ठल
- ३३) वर्तमानाचा इतिहास भूगोल - वीरा राठोड
- ३४) सोळा - महादेव गोरख कांबळे
- ३५) कबुतरखाना - बाळासाहेब लबडे
- ३६) बेसावध - शेषराव पिराजी धांडे
- ३७) तृष्णेची कविता - सुनील अभिमान अवचार
- ३८) उन्हाच्या कटाविरूद्ध - नागराज मंजुळे

- ३९) मी पण शिकतलय - उत्तम पवार
- ४०) स्त्री हाच तुझा समाज ? - कविता मोरवणकर
- ४१) माझी पाच सहा वर्षाची पोरगी - संध्या रंगारी
- ४२) नोबल द्रुथ - केतन पिंपळापुरे
- ४३) मातीचं भांड पडो - अविनाश गायकवाड
- ४४) कविता तर रक्ताचीच गोष्ट असते ना दोस्ता ! - सुदाम राठोड
- ४५) माडया - विनोद कुमरे
- ४६) विचारावा अर्थ - रोहिदास पोटे
- ४७) गोंगलू - प्रभू राजगडकर
- ४८) गोंडवन माझे - कुसुम आलाम
- ४९) स्टेज - वाहरू सोनवणे
- ५०) भोग - वा.ना. आंधळे

घटक - २ व्यावहारिक मराठी - (मराठी) - (४ घटकविषय) - (२० तासिका) - श्रेयांकन १

- १) इतिवृत्तलेखन
- २) वर्तमानपत्रासाठी जाहिरातलेखन
- ३) उत्तान्यावरील प्रश्न
- ४) सारांशलेखन
- ५) निबंधलेखन

प्रश्न १ घटक क्र. १ वर आधारित पर्याय देऊन एक प्रश्न - गुण २०.

प्रश्न २ घटक क्र. १ वर आधारित पर्याय देऊन एक प्रश्न - गुण २०.

प्रश्न ३ घटक क्र. १ वर आधारित चार पैकी दोन टिपा - गुण १०.

प्रश्न ४ इतिवृत्तलेखन या उपघटकावर आधारित अंतर्गत पर्यायासह १ प्रश्न गुण १०

- प्रश्न ५ वर्तमानपत्रासाठी जाहिरातलेखन या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न गुण १०
- प्रश्न ६ उताऱ्यावरील या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न गुण १०
- प्रश्न ७ सारांशलेखन या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न गुण १०
- प्रश्न ८ निबंधलेखन या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न गुण १०

संदर्भ ग्रंथ

- १) अदवंत म.ना. : प्रदक्षिणा खंड पहिला
- २) जोशी सुधा : कथा : संकल्पना आणि समीक्षा, मौजे प्रकाशन, मुंबई
- ३) सुरवाडे मनोहर : १९८० नंतरची ग्रामीण कथा, बळीवंश प्रकाश, नांदेड
- ४) ललित : कथा विशेषांक, ऑगस्ट २०१३
- ५) अर्वाचीन मराठी काव्यदर्शन : डॉ. अक्षयकुमार काळे
- ६) नव्वदोत्तर आंबेडकरी कवितेची मीमांसा : डॉ. अशोक रा. इंगळे